

Handläggare
Hanna Nilsson
hanna.nilsson@stockholm.se
Telefon: 08-508 28 782**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-04-26, p. 20

Tillsynen av vägtrafik år 2021

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna Rapport om tillsynen av vägtrafik år 2021
2. Överlämna rapporten till trafiknämnden, Trafikverket samt Trafikförvaltningen.

Anna Hadenius
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Vägtrafiken i Stockholm påverkar människors hälsa och miljön genom buller, luftföroreningar, gifter i miljön, klimatpåverkan och försurning. Buller kan orsaka besvärsupplevelser, sömnproblem, försämrad inlärning samt påverkar möjlighet till vila och avkoppling. Det finns även ett samband mellan bullerexponering och högt blodtryck, samt hjärt- och kärlsjukdomar.

Luftföroreningar från trafiken orsakar ökad sjuklighet och dödlighet i lungsjukdomar samt hjärt- och kärlsjukdomar.

Vibrationer från vägtrafiken kan orsaka störningar som kan leda till exempelvis sömnproblem och koncentrationssvårigheter.

Dagvatten som avrinner från vägbanor hör till de mest förorenade. Från mer trafikintensiva vägar innehåller dagvattnet relativt höga halter av föroreningar, bland annat metaller som koppar och zink vilka har en negativ miljöpåverkan på sjöar och vattendrag.

Verksamhetsutövarna inom tillsynsområdet är väghållarna trafiknämnden (trafikkontoret), Trafikverket och Region Stockholm (trafikförvaltningen). Därutöver ansvarar Stockholm vatten och avfall AB (SVOA) tillsammans med trafiknämnden för hanteringen av trafikdagvatten från de kommunala vägarna. Trafikverket är ansvarigt för trafikdagvatten från de statliga vägarna.

Slutsatser

Tillsynen inom vägtrafik är framför allt inriktad på att driva på verksamhetsutövarnas kontinuerliga arbete med att minska sin miljöpåverkan. Miljöförvaltningen har under 2021 bedrivit tillsyn genom klagomålshantering och regelbundna tillsynsmöten.

Bland noterbara händelser under 2021 kan nämnas att:

- Trafikkontoret har inkommit med ett egenkontrollprogram hösten 2021, varpå förvaltningen och trafikkontoret har haft en löpande dialog som medfört vissa justeringar (bilaga 2).
- Miljöförvaltningen och trafikkontoret har, med stöd av konsult, publicerat en precisering av gällande åtgärdsprogram för buller. Arbete med genomförande pågår.
- Miljökvalitetsnormen för PM10 respektive NO₂ klarades vid samtliga mätstationer.
- Trafikkontoret inkom med en redovisning på dagvattenhantering för vägsträckor med ett trafikflöde på över 20 000 f/d och som idag inte är anslutna till någon reningsanläggning. Miljöförvaltningen har skickat en liknande förfrågan till Trafikverket.
- Miljöförvaltningen påbörjade en dialog med stadens bostadsbolag (Familjebostäder, Stockholms hem och Stockholms bostäder) om de fastigheter som erbjudits bidrag till bullerskyddsåtgärder, men som ej har tackat ja till detta. Förvaltningen har även påbörjat en liknande dialog med fastighetsägare för bullerutsatta skolor.
- Miljöförvaltningen och trafikkontoret har en dialog om störningar från gatustäd. Trafikkontoret har justerat sin klagomålshantering och sina hänsynsrutiner samt ser för närvarande över behov av gatustädfrekvens och möjligheten att inkomma med uppgifter om buller.
- Miljöförvaltningen har påbörjat en kartering längs det kommunala vägnätet av skolor och förskolor som är utsatta för luftföroreningshalter som överskrider miljökvalitetsmålet Frisk luft. Karteringarna ska ligga till grund för bedömning av behov av åtgärder. Trafikverket utför en motsvarande kartering längs det statliga vägnätet.
- Åtgärdsprogram för kolmonoxid på Sveavägen fastställdes av länsstyrelsen den 21 januari 2021. Programmet innehåller åtgärdsinsatser gällande de förhöjda kolmonoxidhalter som uppstår årligen i samband med en bilkortage som förekommer en dag årligen på Sveavägen. Både Trafikkontoret och miljöförvaltningen har deltagit i framtagandet av åtgärdsprogrammet.

Buller

Buller är fortsatt den miljöaspekt inom tillsynsområdet som genererar flest klagomål, synpunkter och frågor.

Miljöförvaltningen bedömer att verksamhetsutövarna har kommit långt när det gäller bulleråtgärder vid bostäder. Genom att arbeta för minskat buller vid källan kan ytterligare förbättring ske. Ett annat förbättringsområde är att arbeta för förbättrad ljudmiljö i andra miljöer än bostäder.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret har genom ett gemensamt projekt under 2020-2021 bedrivit ett arbete gällande precisering av gällande åtgärdsprogram för buller. Arbetet har genomförts med stöd av konsult med syfte att ge förutsättningar till ett effektivare bullerskyddsarbete. Presentation och publicering av slutrapport skedde i mars 2021. Arbetet med genomförande av de åtgärder som beskrivs i preciseringen pågår.

Bostäder är fortfarande prioriterade enligt rättspraxis. De flesta fastigheter som är berättigade åtgärder men som ännu inte har åtgärdats består av sådana fastigheter där fastighetsägarna inte har tackat ja till bidraget om åtgärder. Miljöförvaltningen har därför påbörjat en dialog med fastighetsägare i syfte att informera om miljö- och hälsokonsekvenser.

Luftföroreningar

Miljökvalitetsnormen för PM10 och NO2 klarades vid samtliga mätstationer i Stockholm. För att fortsättningsvis klara miljökvalitetsnormer och miljömål i hela staden måste utsläppen från vägtrafiken minska ytterligare, där förnyelsen av fordonsflottan är en central del.

Förnyelsen av fordonsflottan kommer dock inte att leda till lägre partikelhalter eftersom PM10-halterna till störst del beror på slitagepartiklar från vägbanor och däck. För PM10 har det visat sig att dammbindning tillsammans med minskad användning av dubbdäck är två av de mest effektiva åtgärderna för att minska PM10-halterna i staden. Det är därför viktigt att miljöförvaltningen fortsatt bevakar dessa frågor och genom sin tillsyn driver på arbetet.

Minskad trafik är den mest effektiva åtgärden för att minska luftföroreningar. Det är därmed viktigt att förvaltningen även driver på väghållarnas arbete med t.ex. framkomlighetsåtgärder som kollektivtrafikkörfält samt utveckling av cykelbanor och gångvägar.

Vibrationer

Under 2021 fick miljöförvaltningen in fyra klagomål som enbart berörde vibrationer. Miljöförvaltningen bedömer att vibrationer från vägtrafiken är ett relativt begränsat problem i Stockholm, men att en del av de som är utsatta är mycket störda. Underhållsarbete på vägbana sker kontinuerligt av trafikkontoret och under 2021 utfördes exempelvis insatser på Renstiernas gata.

Dagvatten

Under 2021 skedde fortsatt uppföljning av tidigare tillsynsbesök av stadens dagvattenanläggningar, samt besök av ytterligare en anläggning. Miljöförvaltningen konstaterar att arbetet med stadens dagvattenanläggningar går framåt. Drift- och underhållsinstruktioner ses över samtidigt som nödvändiga restaureringar sker. Sammantaget innebär detta en succesivt förbättrad reningseffekt hos dagvattenanläggningarna, vilket på sikt leder till bättre status för recipienterna. Under 2021 utförde miljöförvaltningen tillsynsbesök av två av Trafikverkets anläggningar. Miljöförvaltningen bedömer att Trafikverkets arbete med dagvattenanläggningar fungerar väl.

Högtrafikerade vägsträckor är områden där särskilt höga föroreningar i dagvattnet kan förväntas. Under 2021 har miljöförvaltningen fått in en redovisning från trafikkontoret gällande dagvattenhantering för de mest högtrafikerade vägsträckorna som idag inte är anslutna till någon reningsanläggning. En liknande förfrågan skickades under 2021 till Trafikverket. Huvudsyftet är att få kännedom om hur dagvattnet vid dessa vägsträckor tas omhand, vilket i sin tur är ett led i stadens arbete för att stadens sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Miljöförvaltningen kommer att ha fortsatt dialog med verksamhetsutövarna om eventuella åtgärdsbehov.

SLUT

Bilagor

1. Rapport om tillsynen av vägtrafik år 2021
2. Trafikkontorets egenkontrollprogram